

DODATEK TYGODNIOWY

do **Gazety Lwowskiej.**

Prenumerata na „Dodatek Tygodniowy“ osobno wynosi rocznie: w miejscu 4 zł., z przesyłką pocztową 5 zł. wal. austr.

№ 18.

Dnia 1. Maja 1869.

Nowe Zakłady bankowe w Galicyi.

II.

W poprzedzającym artykule staraliśmy się wykazać znakomite korzyści, które Zakłady bankowe w Galicyi już egzystujące lub niebawem w życie wejść mające, pod względem rolnictwa, przemysłu i handlu krajowi przynieść mogą. Dziś wspomnieć nam wypada o stronie ujemnej tychże zakładów, o stratach na jakieby kraj nasz narażony być mógł, w skutek złego użycia lub nadużycia owej łatwości dostania kapitałów, którą zakłady rzeczzone nastroczają.

Otóż jedną i jedyną nawet stroną ich ujemną widzimy w tem, że wszystkie prawie Zakłady bankowe zajmują się przeważnie komisową sprzedażą i komisowym kupnem papierów publicznych, na które zarazem wysokie dają zaliczki, tym zaś sposobem ułatwiają i podsycają niejako grę giełdową, ową namiętność prędkiego zubożenia się bez pracy, prawdziwy trąd moralny naszego a podobno i każdego wieku. Nie będziemy się rozwodzić nad zgubnym wpływem tej namiętności na ekonomiczny rozwój społeczeństwa pod względem moralnym i materialnym, rzeczy to za nadto powszechnie znane. Tyle tylko powiedzieć musimy iż nigdy może a przynajmniej od dawna gra giełdowa nie dochodziła do tak olbrzymich jak dziś rozmiarów. U nas w Galicyi zajmują się nią nie tylko spekulanci z rzemiosła, których egzystencja od dziś do jutra wyrachowana, ale nawet liczni ziemianie i mieszczaństwo, którzy majątki swoje na katastrofy giełdowe narażają a kapitały, jakimi rozrządzać mogą, od rolnictwa i przemysłu odwodzą. Dziwnem to zaiste zjawiskiem iż wyższe warstwy społeczne, które w kraju naszym zbyt rzadkością i przedsiębiorczością na polu przemysłowym wcale nie grzeszą ba którym nawet niejaką pod tym względem ospałość z pewnym pozorem słuszności zarzucićby można, skwapliwie jednak i namiętnie na giełdowe rzucają się spekulacje. Pochodzić to może z tąd, iż każde przedsiębiorstwo przemysłowe skrupulatnego zbadania przy rozpoczęciu a następnie pewnej wytrwałości i znajomości rzeczy w dalszym prowadzeniu wymaga, giełdowa zaś operacja bez długiego namysłu na drodze depeszy telegraficznej przeprowadzona być może. Ci jednak co zdala od placów giełdowych w giełdowe wdają się spekulacje, zważywszy powinni, iż z zakątka wiejskiego trudniej im nierównie obliczyć szanse zysku lub straty niż tym, co całe swe życie w giełdowej atmosferze spędzają i z każdej chwili korzystać mogą. Tu nawet tetragraf z całą swą szybkością nie wystarcza a z resztą nigdy on nie zastąpi owego instynktu, którym się giełdowcy z rzemiosła, szczęśliwie dla siebie a częstokroć ze szkodą profanów, kierują.

Przyznać trzeba iż w roku 1868 znaczne sumy w Galicyi na spekulacjach giełdowych zyskano. W skutek wojny 1866 roku i długiej obawy o utrzymanie pokoju, kursa wszystkich papierów publicznych zeszły do nader niskiej wartości, giełdy prawie beczynnymi spoczywały. Gdy jednak spawa o Luxenburg załatwiona została, rok cały 1867my i wiosna 1868go roku bez wojny minęły. Ruch na giełdach ożywiać się począł, kurs papierów publicznych zwolna w prawdzie ale stale się podnosił. Po wybuchu rewolucji hiszpańskiej obawa wojny zupełnie ustała, miejsce jej zajęła ufność bez granic w utrzymanie pokoju, której nawet zatargi grecko-tureckie, szczęśliwie załatwione, zachwiać nie zdołały. W skutek takiego usposobienia opinii publicznej w całej Europie, kurs papierów rósł ciągle i bez przerwy, kto z tego skorzystał, z wielkim zyskiem pozbyć je mógł i dziś jeszcze uczynić to może.

Ale dziś też postać rzeczy zupełnie się zmieniła, przy dzisiejszych kursach szansa zysku wcale już nie wielka, każdy zaś nieprzewidziany wypadek nieobliczone straty spowodować może. Nie trzeba nawet wojny, samo wysilenie giełdowe reakcją spowodować może. To zważywszy

powini ci, co dziś jeszcze w giełdowe spekulacje rzucac się nie przestają.

Ze zakłady bankowe tak chętnie w grze giełdowej pośredniczą dziwić się temu nie można. Zyskują bowiem przy tem prowizją bankową, krom procentu od kapitałów, które dla spekulantów zaliczają. Do jak wielkich zaś operacje tego rodzaju u nas dochodzą rozmiarów, pokazuje się z tąd, iż lwowska filia austriackiego Zakładu dla handlu i przemysłu w roku 1868 szesnaście milionów komisowego miała obrotu, według wykazu ogłoszonego przez centralny Zakład, w którym obrót ten prawie do sześciuset milionów dochodził. Galicyjski Bank hipoteczny miał w tym samym czasie przeszło 12 milionów podobnego obrotu, a prócz filii austriackiego zakładu dla handlu i przemysłu i banku hipotecznego, znajdują się we Lwowie samym jeszcze dwa inne finansowe Zakłady, które głównie w komisach giełdowych i zaliczkach na papiery publicznie operowały. Ogół więc obrotów giełdowych w samej li tylko wschodniej Galicyi, bez przesady na 50 milionów w ubiegłym roku ocenić można.

Przy obecnem rozpasaniu i roznamiętnieniu giełdowej spekulacji powstają w Wiedniu prawie z każdym dniem nowe Zakłady finansowe, nowe przedsiębiorstwa zbiorowe, których akcje o wiele powyżej nominalnej wartości kursują, chociaż nikt przewidzieć nie zdoła, jakie powodzenie przedsiębiorstwa, zaledwo rozpoczęte, mieć będą. Na spekulacji w akcjach nowych tych przedsiębiorstw wiele się też u nas sparzyło, nie jeden majątek krwawo zapracowany runął a przynajmniej mocno nadwerężony został.

Uwagi powyższe skreśliłmy w nadziei iż znajdą się może tacy, których odwiedzą od gry giełdowej, dziś zwłaszcza tak niebezpiecznej i ślizkiej. Któż sobie nie przypomni owej spekulacji w akcjach galicyjskiej kolei żelaznej, która przed kilkoma laty Galicyą prawie o cały milion zubożyła a w której jeden z tutejszych Zakładów finansowych pośredniczył?

Bo też nie jako narzędzie do gry giełdowej służyć nam powinny owe kapitały, których zakłady finansowe dostarczyć nam mogą. Rolnictwo przemysł i handel zasilek w nich czerpać powinny, wszelka zaś gra giełdowa w ostatecznym rezultacie dla Galicyi stokroć zubożniejszą się okaże, niż dla krajów zamożnych, na wysokim stopniu ekonomicznego rozwoju stojących. Od nas więc samych, od rozsądku naszego zależeć będzie, żeby to, co prawdziwą dźwignią zamożności kraju całego być może, na szkodę jego się nie obróciło. Bo w takim razie nie zakłady finansowe o zgubne dążności, ale raczej nas samych o brak rozsądku pomawiaćby można.

Są tacy co Zakładom finansowym zarzucają, iż łatwość z jaką u nich pieniędzy dostać można, wielu do przehalowanych handlowych i przemysłowych przedsiębiorstw zachęca, innym znów zmarnowanie majątku na wystawne życie ułatwia. Zarzut to błahy pod każdym względem i niedorzeczny. U nas mało jest takich, coby ich o nadmiar rzadkości i przedsiębiorczości w handlu i przemyśle pomawiać można, w przeciwnym my i owszem kierunku podobno grzeszymy. Kto zaś mienie swoje na zbytki roztrwonić chce, ten o pieniądze do żadnego Zakładu finansowego pewno się nie uda, lichwarz zwyczajny mu wystarczy i ten mu do zrujnowania się pomoże. Myliłby się z resztą kto sądząc, że Zakłady finansowe dla każdego tak łatwo są przystępne. Trzeba im i owszem złożyć albo bezpieczeństwo materialne, na które wszędzie pieniądze dostanie, albo też wykazać się z rękojmi moralnej której nie posiada ten co nad stan żyje i majątek swój na zbytki marnuje.

Ochrona chłopców pod opieką św. Antoniego.

I. Sprawozdanie z przychodu i rozchodu od 1. stycznia do końca grudnia 1867.

A) Przychód.

1) Odsetki roczne od obligacji indem. na 35.000 zł. nominalnej wartości, które jak sprawozdanie za rok 1866 świadczy a) stanowiły przy końcu tegoż r. 1866 majątek zakładowy — przyniosły po potrąceniu 7% podatku dochodowego (wynoszącego 128 zł. 62 ct.)	złr. ct.
	1708 86
2) Z kasy W. Wydziału krajowego za utrzymanie chłopców zostających na funduszu stanowego galicyjskiego zakładu sierót b)	716 66
3) Dar Tow. galic. kasy oszczędności, kasyna narodowego, kasyna mieszczańskiego i inne dobrowolne datki	1170 —
4) Spieniężono książeczkę kasy oszczędności z 17. Sierpnia 1865 na 7 zł. 93 ct. wraz z procentem	8 72
5) Spieniężono wylosowaną 30. kwietnia 1867 obligację indem. Nr. 5342 na 100 zł.	104 50
6) Procent od lokowanej chwilowo gotówki	16 66
7) Inne drobne dochody	9 —
8) Pożyczono 26. września 1867 w Banku hipotecznym na pokrycie częściowe kosztów fabryki studni 700 zł. — po potrąceniu z góry procentu za 3 miesiące wypłacił ten bank	686 60
Suma przychodu w r. 1867	4421
Dodawszy do tego resztę kasową 31. grudnia 1866 pozostałą c)	208 63
Wyniesie ogół przychodu r. 1867	4629 63

Prócz tego otrzymał zakład w darze od W. Hieronima Łodyńskiego 20 korcy kartofli.

B) Rozchód.

1) Wikt dla dzieci, ochmistrzyni, nadzorey i dwóch sług	złr. ct.
	1614 7 1/2
2) Odzież, obuwie, bielizna i pościel	510 10
3) Wydano na chłopców, którzy wyszli z zakładu	4 75
4) Sprzęty	20 1
5) Budownicze wydatki d)	1145 34

a) Patrz Gazeta Lwowska z 1. Maja 1867 Nr. 101. — b) Do 1. Października było 7 chłopców na tym funduszu; odtąd przybył jeden. Od tegoż dnia 1. Października 1867 z powodu znacznego podrożenia wiktuałów W. Wydział krajowy wypłacać polecił po 105 zł. zamiast dotychczas oznaczonej kwoty 95 zł. od jednego chłopca rocznie. — c) Patrz Gazeta Lwowska z 1. Maja 1867 Nr. 101. — d) Największą część tej pożyczki (1038 zł. 16 ct.) stanowi wydatek na studnię, którą w celu aby dać nowe ceglane ocembrowanie zamiast drewnianego, do dna rozkopywać było potrzeba, gdyż grunt jest ruchomym piaskiem.

6) Drwa i rębacz	złr. ct.
	131 56
7) Światło	42 66
8) Pensye ochmistrzyni, sług i stróża	183 —
9) Pensye nadzorey i drugiego nauczyciela dochodzącego	283 50
10) Książki szkolne, papier i t. d.	59 55
11) Lekarstwa	4 41
12) Podatki ekwiwalent i gruntowy za r. 1867	39 56
13) Asekuracja ogniowa za r. 1867	5 55
14) Wszystkie inne wyżej niewymienione wydatki	40 20
Suma rozchodu w r. 1867	4084 26 1/2
Potrąciwszy sumę rozchodu od ogółu przychodu	4629 63
	4084 26 1/2
Pozostaje w kasie 31. grudnia 1867	545 36 1/2

Majątek ochrony składał się z końcem 1866 e) z realności Nr. 53 3/4 z 31 sztuk obligacji indem. w nominalnej wartości 35000 zł. i książeczki kasy oszczędności na 7 zł. 93 ct. W ciągu r. 1867 zmniejszył się o jedną obligację indem. na 100 złr. Nr. 5342, która została 30. kwietnia 1867 wylosowaną f) i której gotówka poszła na bieżące wydatki; także o książeczkę na 7 zł. 93 c. której gotówka także na wydatki obróconą została. Z końcem r. 1867 składał się więc majątek zakładowy z realności i z 30 sztuk obligacji indem. w nominalnej wartości 34.900 zł. Przytem ciężył na Zakładzie dług 700 zł. zaciągnięty w Banku hipotecznym. Na porządku r. 1867 było 33 chłopców w ochronie. Dziewięciu z nich ukonczywszy IV. kl. normalną z dobrym postępem opuściło Zakład w sierpniu. Z tych jeden został przyjętym do małego seminaryum i chodzi do szkół gimnazyalnych; czterech innych także do tychże szkół chodzi; dwóch do szkół realnych a dwóch oddano do sklepów. Natomiast przyjęto podczas wakacyj w sierpniu 11 dzieci do ochrony. Było więc do końca grudnia 1867 35 chłopców w Zakładzie.

e) Patrz Gazeta Lwowska z 1. Maja 1867 Nr. 101. — f) Oprócz zminkowanej obligacji na 100 zł. wylosowano także przy temże ciągnięciu dwie inne obligacje indem. własnością zakładu będące to jest: 1) Nr. 4267 lit. A na 10.000 zł. opiekującą i z której wylosowano część w kwocie 6450 zł. 2) Nr. 4268 lit. A na 2000 zł. Obligacje te będąc winkulowane musiały być w Listopadzie (po odebraniu półrocznego procentu) dla dewinkulacji i upoważnieniu Dyrekcyi ochrony do odebrania gotówki i nowej obligacji e. k. namiestnictwu przedłożone. Ponieważ upoważnienie to otrzymała Dyrekcyja dopiero na początku r. 1868 więc dopiero w sprawozdaniu za 1868 zmiana stanu majątku zakładowego, wylosowaniem tych dwóch obligacji. spowodowana, wykazaną być może.

II. Sprawozdanie z przychodu i rozchodu od 1. stycznia do końca grudnia 1868.

A) Przychód.

1) Za wylosowane 30. kwietnia 1867 dwie obligacje indem. na 10.000 zł. i na 2.000 zł. odebrano 14. stycznia 1868 z kasy głównej nową obligacją Nr. 7672 lit. A na 3.350 zł. i gotówką	złr. ct.
	8872 40
2) Odsetki roczne od 26.450 zł. obligacji indem. nominalnej wartości, które pozostały po wylosowaniu zminkowanem, przyniosły po potrąceniu w Maju 7% a w listopadzie 10% podatku dochodowego (wynoszącego 118 zł. 35 ct.)	1270 57.5
3) Odsetki roczne od 4400 zł. listów hipotecznych kupionych 15. stycznia 1868	264 —
4) Odsetki roczne listu zastawnego na 5000 zł. kupionego 15. stycznia 1868	200 —
5) Odsetki półroczne od listów hipotecznych na 200 zł. kupionych 18. Maja 1868	6 —
6) Za 8 chłopców na funduszu sierocińskim zostających wypłacono z kasy W. Wydziału krajowego	840 —

7) Dar kasyna narodowego i inne dobrowolne datki	złr. ct.
	765 —
8) Drobne inne dochody	17 38
Suma przychodu w r. 1868	12235 35.5
Do której dodawszy resztę kasową przy końcu grudnia 1867 pozostałą	545 36.5
Wyniesie ogół przychodu r. 1868	12780 72

B) Rozchód.

1) Wikt dla dzieci, ochmistrzyni, nadzorey i dwóch sług	złr. ct.
	1691 57.5
2) Odzież, obuwie, bielizna i pościel	646 38
3) Wydatki na chłopców, którzy opuścili zakład	16 96
4) Sprzęty	14 76
5) Budownicze wydatki	83 72
7) Drwa i rębacz	153 6
6) Oświetlenie	40 64
8) Pensye ochmistrzyni, sług i stróżowej	189 —

	złr.	ct.
9) Pensye nauczycielów	264	—
10) Książki, papier i t. d.	66	37
11) Lekarstwa	2	23
12) Podatki, ekwiwalent i gruntowy za r. 1868	40	43 ⁵
13) Asekuracja ogniowa za r. 1868	5	12
14) Zwrot pożyczki w banku hipotecznym zeszłego roku zaciągniętej, łącznie z procentem od 26. grudnia 1867 do 14. stycznia 1868	702	94
15) Kupiono 15. stycznia listy hipoteczne na 4400 zł. i list zastawny Tow. kredyt. galic. na 5000 zł.— 18. maja listy hipoteczne na 200 zł. a 25. listopada list hipoteczny na 300 zł. — wydano na to	8620	75
16) Wszystkie inne wyżej niewymienione wydatki	44	14
Suma rozchodu w r. 1868	12582	8
Potrąciwszy sumę rozchodu od ogółu przychodu	12780	72
	12582	8

Pozostanie w kasie przy końcu grudnia 1868 . . . . . 198 64

Majątek ochrony składał się 31. grudnia 1867 z realności Nr. 53⁴ i 30 sztuk obligacyj indem. w nominalnej wartości 34900 zł. Obarczony był prócz tego zakład długiem 700 zł. W ciągu r. 1868 nastąpiły w majątku zakładowym następujące zmiany:

1) Ubyło (w skutek losowania z 30. kwietnia 1867) dwie obligacje indem. to jest: Nr. 4267 lit. A na 10000 zł. i Nr. 4268 lit. A na 2000 zł.

2) Przybyło: a) jedna obligacja indem. Nr. 7672 lit. A na 3 550 zł. b) jeden list zastawny Tow. kredyt. galic. Nr. 835 Ser. II. na 5000 zł. c) cztery listy hipoteczne banku akeyj. hipot. po 1000 zł. NNr. 104, 114, 115 i 264. d) jeden list hipoteczny tegoż banku na

300 zł. Nr. 192. e) sześć listów hipotecznych tegoż banku po 100 zł. NNr. 151, 186, 187, 223, 737 i 792.

4) Zmieniono z małym zyskiem (wrahowanym w ostatniej pozycji przychodu) 20 sztuk obligacyj indem. po 100 zł. na dwie sztuki tychże obligacyj po 1000 zł. NNr. 10214 i 21158 nakoniec

4) Spłacono zaciągnięty w r. 1867 dług 700 zł.

Majątek zakładu składał się zatem 31. grudnia 1868 oprócz realności z następujących efektów:

1) Obligacje indem. galic. w łącznej ilości 26450 zł. nom. wartości			
2) List zastawny Tow. kredyt. galic.	5000	"	"
3) Listy hipot. banku hipot. galic.	4900	"	"
Razem	36350	"	"

W początku r. 1868 było 35 chłopców w ochronie, 11 z nich opuściło w sierpniu zakład ukończywszy IV kl. normalną. Z tych jeden przyjęty do małego seminaryum i chodzi do I kl. gymnazyjalnej; dwóch innych także uczęszcza do szkół gymnazyjalnych; trzech do realnych jeden umieszczony u kupca inni zwróceni ojcu i matkom. Przyjęto w sierpniu 9 chłopców. Było więc z początkiem roku szkolnego we wrześniu 33 chłopców. Dwóch przed końcem roku odeszło. Zostało więc przy końcu 1868 31 chłopców w zakładzie, to jest:

wybranych przez W. Wydział krajowy	8
" " JW. Bar. Zyg. Romaszka	2
" " W. F. Drużbackiego	1
" " W. Dra Orzechowicza	1
przyjętych bezpośrednio przez Dyrekcję ochrony 19	

Z Dyrekcji ochrony chłopców pod opieką św. Antoniego.

Lustracja Województwa Ruskiego, Ziemi Lwowskiej.

(Ciąg dalszy. — Ob. nr. 17.)

Starostwo Kamioneckie.

Osiadłość Miasta Kamionki Strumiłowej.

Miasto to podług dawnych Lustracyj zasiadło na łanach 39 i półćwierci, komputując w tę osiadłość: łan proboszczki, popowskie, szlacheckie, osobliwemi przywilejami oderwane, wójtowstwo ze wsią Łapajówką, wieś Łany starościńska, wioski Obydów i Jasiennice, także Krzywolekę, osobnym przywilejem oderwaną. Teraz zaś według dekretu assessorskiego *anni 1755ti* i rozmiaru przez geometrę przysięgłego podczas kondescensyi, z tegoż dekretu nastąpionej, w osiadłości Miasta samego i przedmieść lwowskiego i bełzkiego: łanów niemieckich Nr. 3, ćwierci 3, w każdy łan rachując wszsz łokci 180 wzdłuż 4050; na przedmieściu lwowskiem w polnych gruntach łanów takichże 7 i ćwierci 3; w polnych gruntach na przedmieściu bełzkim między łanem i pasieką dworską i łanem wrzeszczowskim łanów Nr. 10; z polnemi gruntami pod osiadłością przedmieścia zabużańskiego łan Nr. 1, ćwierci Nr. 1; do probostwa farnego łan Nr. 1; *item* w possessyi tegoż Jmci Ks. Proboszcza za legacyami ćwierci Nr. 3, i ogrodów przykupanych od Miasta Nr. 3, *unctim* łanów Nr. 24 ćwierci 2; reszta zaś do trzydziestu dziewięciu łanów pod osiadłość wsi Łanów, także wójtowstwa na łanach zawiszeńskich ze wsią Łapajówką, tudzież z wioski Krzywoleki z młynami i rolami, Sulimirszczyzną zwanemi, osobnemi przywilejami konferowanemi; tudzież pod osiadłość Podzamecza, folwarku podzameckiego i na obszary dworskie, Głębokie zwane, i Łany od Szlachty przez Starostów odkupione, wrzeszczowski i skinderowski zwane, do folwarku podzameckiego przyłączone i zostawione, który folwark *distinctim* lustrowany i adnotowany. W Mieście samem katolickich domów zajezdnych wygodnych nie ma, tylko małe; handlowe iż Mieszczanie żadnych nie mają, *magis araturae et piscaturae, quam mercaturae dediti*; ropą tylko do smarowania wozów, która się w lasach starościńskich robi, handlują.

Domków małych katolickich w rynku	Nr. 6
chałup zatylnych	" 67
placów pustych z ogrodami	" 39
na przedmieściach gospodarzów gruntowych	" 108
zagrodników na przedmieściach i ogrodników	" 52

półćwiartków na przedmieściach nieosiadłych	Nr. 98
ogrodów tamże pustych	" 198
domów żydowskich w rynku zajezdnych	" 29
niewiernych ²⁰⁾ i zatylnych	" 57
komorników żydów	" 32
koddanych pod JM. Ksdzm Proboszczem na łanie kościelnym	" 2
na legacyjnych i wyderkafowych gruntach	" 9

Powinności Miasta

w inwentarzu gruntowym, podług przepisu dekretu assessorskiego *anni 1755*, z opisaniem w ogólności przez Urodzonego Pana Szymona Bareikowskiego podpisanym i zaprzysiężonym, wyrażone.

Prowent roczny:

Czynszu miejskiego i przedmiejskiego od katolików zł. gr. sol. z domów, ogrodów, półćwiartków, osiadłych i pustych	79 22 —
kosarzów od mieszczan i przedmieszczan z każdej chałupy należących Nr. 229, lub za każdego podług taksy dekretu assessorskiego gr. 25 solid. 1	193 11 1
żeńców od tychże Nr. 544 à gr. 12 sol. 2	229 20 2
owsa osypnego z gruntów osiadłych i pustych, podług wyrażenia w liniach inwentarza: kółmiarków kamioneckich, garcy 96 w sobie mających, Nr. 147, półmacków Nr. 2, garcy 8; redukując na korzec warszawski: korey Nr. 433, półmacków 3, à zł. 2 gr. 16	1098 25 —
czynszu posiadzialnego od żydów gospodarzów i komorników	767 — —
oczkowego z Miasta i przedmieść od pni Nr. 115 à gr. 12	46 — —
czynszu od piakarzów ogółem	8 — —
za łój od rzeźników ogółem kahał płaci	80 — —
czynszu z kramnic ogółem zgodzonego	200 — —
arendy z rzeki Buga za łowienie ryb corocznie	800 — —
arendy miejskiej kamioneckiej, do której kontraktami	

20) Może „niewjezdnych“.

przyłączone Miasto z przedmieściami i Podzameczem, także z wsi: Darniów, Obydów, Łany, Jasiennica, Zabużna, wójtostwo ze wsią Łapajówką, Krzywółka, Sulimirszczyzna i młyny: łanowski, krzywółki i świętojański	gr. sol. 8000 — —
Suma procentu	11502 19 —

Onera et expensae fundi:

Jmci Ksdu Proboszczowi podług transakcyi za dziesięcinę i inne pretensye, z erekcyi wynikające	900 — —
na niewod arendarzowi bugowemu podług kontraktu co rok	40 — —
rybakom dwom, do łówki bugowej najmującym się, co rok	50 — —
na pytle do młynów, z Skarbu kupne, co rok	50 — —
za kamienie do młynów, które ze skarbu kupują się, i sprowadzenie onych złt. Nr. 100, te na lat 5 do przyszłej Lustracyi dzieląc, na rok	20 — —
rybakowi do spustu stawu krzywółckiego w trzecim roku spustu zł. 30, na lat trzy dzieląc	10 — —
prom na przewozie bugowym, w roku przeszłym nowo zrobiony zł. 800, te do przyszłej Lustracyi na lat 5 dzieląc, corocznie po	160 — —
przewoźnikom dwom bugowym corocznie	50 — —

pachołkowi przy arendzie miejskiej do straży do-danemu co rok	75 — —
na reparacyą budowli folwarcznej, to jest: stodoł, szpiklerzy, do przyszłej Lustracyi przyjmuje się zł. 628 gr. 3 sol. 1, na lat 5 dzieląc, corocznie	125 18 2
Jmci Panu Dyspozytorowi kamionackiemu, do którego wszystkie wsie i Miasto należy, także Dobrotwór, pensyi z ordynaryą	500 — —
Panu Leśniczemu kamionackiemu zasług, oprócz gruntów przez niego trzymanych, za ordynaryą zostawu-jących się, corocznie	150 — —
gumiennemu folwarku podzameckiego zasług	20 — —
rewizorowi pasiek, barci i pól najemnych	20 — —
<i>Summa onerum</i>	2170 18 2
<i>Seclusis oneribus</i> zostaje do kwoty	9332 — —
<i>relictis trinis sortibus pro Possessore</i> należy kwarty	2333 — —

Podług przywileju wyżej zakonnotowanego należy od Mieszczan i Przedmieszczan od każdego po podwód 2 o mil 10, należałoby od gospodarzy gruntowych Nr. 108 podwód 216; każdą szacując à zł. 5, należałoby zł. 1080, a z tych na kwartę do skarbu koronnego zł. 270; ale że przywilejowi sprzeciwiają się, i podwód odbywać nie chcą, więc *ad resolutionem Commissionis remittitur.*

C. d. n.

Dokumenta i dyplomy. Wieliczka. Rok 1595.

Król Zygmunt III. pozwala Wojciechowi Krzuckiemu skupić posiadaczy wójtostwa wielickiego.

1 2 **Sigismundvs Tertivs** | Dei: gratia: Rex: Poloniae |
 3 **Magnus Dux** Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Li-
 4 **uoniae, etc. nec non Suecor(um), Gotor(um), Vandolor(um)q(ue)**
 5 **haere(ditari)us Rex** Significamus p(rae)|sentibus literis n(ost)ris
 6 quorum interest vniuersis et singulis. Quia nos benignam rationem
 7 habentes seruitiorum Nobilis Alberti Krzuczki Notary Can-
 8 cel|lariae nostrae, tum etiam ad intercessionem certorum Consi-
 9 liariorum n(ost)rorum pro eo apud nos factam, consentiendum et
 10 permittendum praesentibus literis hisee | duximus, ut possit et
 11 valeat Aduocatiam in Oppido n(ost)ro **Wieliciensi** sit(am) de
 12 manibus quorumuis modernorum possessor(um), ius et interesse
 13 aliquod an eandem se|se habere praetendentium, quor(um) no-
 14 mina et cognomina hic pro expressis haberi volumus, iustis pe-
 15 cuniar(um) summis in ea ipsa Aduocatia legitime inscript(is),
 16 non tamen auctis, vel si inscriptae non sint, e legitima taxatione
 17 Commissarior(um) prouenientibus redimere: redemptamq(ue) cum
 omnibus et singulis eius|dem aduocatae commodis, fructibus,
 censibus, agris, pratis, siluis, nemoribus, fundis, areis, hortulanis,
 tabernis, macellis, tum generaliter attinenti|is, pertinentys, et
 obuentionibus vniuersis, ad eandem Aduocatiam legitime spectan-
 (tibus), nullis penitus exceptis, aut pro quopiam alio reserua-
 t(is), | prout à prioribus possessoribus tenebantur, et possidebantur,
 eidem Alberto Krzuczki ad extrema vitae illius tempora pacifice,
 et quiete tenen|dam, habendam, et possidendam, damus, et con-
 ceuimus, Promittimusq(ue) pro nobis et ser(eniss)imis successo-
 ribus n(ost)ris, non esse nos, et successores n(ost)ros | quoad
 ipse Albertus Krzuczki vixerit, facultatem redimendi eam aduo-
 catiam de manibus ipsius cuiquam concessuros, aut permissuros,
 neq(ue) | nos etiam ipsos successores nostros, eam ab illo vllam
 ob causam necessitatemue nostram, aut publicam quantumuis
 grauissimam redemptu|ros, verum conseruatueros eum in vsu et
 possessione ipsius aduocatae, ad extrema vitae ipsius tempora.
 Vita verò functo memorato Krzuczki, si ipsi|us successores aduo-
 catia ea mouendi essent, non aliter id fieri debere, quam numerata
 summa pecuniae, quae in aduocatia illa legitime sit inscripta vel | ex
 aestimatione et taxatione ipsius secundum leges facta praeuenerit.

Zygmunt Trzeci, z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy i t. d. a Szwedów, Gotów i Wandalów Król dziesięciny — oznajmiamy tem pismem Naszem wszystkim ogółem i każdemu z osobna, kogo się to tyczy: iż przez łaskawy wzgląd na służby Szlachetnego Wojciecha Krzuckiego, Regenta kancelaryi Naszej, i na przyczynę niektórych Rad Naszych za nim do Nas wniesioną, postanowiliśmy zezwolić i dopuścić niniejszem pismem Naszem, iżby mocen był i wolno mu było wójtostwo, w Miasteczku Naszem **Wielicze** położone, z rąk którychkolwiek posiadaczy teraśniejszych, prawo lub należytość jaka doń mieć sobie roszczących, których imiona i nazwiska za tu wyrażone uważać chcemy, słusznemi sumami pieniężnymi, na temże wójtostwie zapisanemi, a nie zwiększonemi, lub gdyby zapisane nie były, więc z prawnego oszacowania przez komisarzy wynikłemi, wykupić, a wykupione ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności dochodami, pożytkami, czynszami, rolami, łakami, lasami, gajami, gruntami, podworzyskami, zagrodami, karczmami, jatkami, tudzież ze wszystkiemi przynależnościami i zyskami wszelakimi, do tegoż wójtostwa przyłączonemi, bez żadnego wyjątku lub na czyjakołwiek rzecz zastrzeżenia, lecz tak jako poprzedni posiadacze dzierżyli i trzymali, do końca życia swojego spokojnie i nieetykalnie dzierżyć, mieć i posiadać temuż Wojciechowi Krzuckiemu pozwalamy. Przynrzekamy też Naszem i Najjaśniejszych Następców Naszych imieniem, iż ani My ani Następcy Nasi, dopokąd Wojciech Krzucki żyć będzie, do wykupienia tegoż wójtostwa z rąk jego nie tylko nikomu pozwolenia nie damy, ale i sami z żadnej przyczyny albo potrzeby Naszej lub Rzeczypospolitej, choćby najcięższej, nie skupimy, i Następcy Nasi nie skupią, owszem utrzymamy go w używaniu i posiadaniu tegoż wójtostwa do końca jego żywota. Po zejściu zaś wspomnionego Krzuckiego z tego świata, gdyby spadkobiercy jego z wójtostwa mieli być ruszeni, tedy to inaczej stać się nie będzie mogło, jak po wypłaceniu sumy pieniężnej, na owem wójtostwie prawowicie zapisanej lub z oszacowania według przepisów przedsięwziętego wynikłej.

(Dokończenie nastąpi.)